

LIMC

LAND INFORMATION MANOEUVRE CENTRE

Weekly COVID-19

Week 33, 6 t/m 13 AUGUSTUS 2020

Inhoud

- 1) Leeswijzer
- 2) Inleiding
- 3) Scenario's Maatschappelijk Kompas
- 4) Actuele Ontwikkeling Maatschappelijk Kompas
- 5) Beoordeling Factoren van Invloed
  - Zorg
  - Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid
  - Economie
  - Destabilisering (niet) statelijke actoren en Communicatie & Media
- 6) Significante Gebeurtenissen
  - Europees Nederland
  - Caribisch Nederland
  - Grensgebieden
  - Europa
- 7) Tijdlijn Komende Week
- 8) Handelingsperspectief Defensie
- 9) Bijlage scenario's
  - Bijlage I: Beschrijving Factoren van Invloed
  - Bijlage II: Beschrijving Scenario's
- 10) Bronnenlijst Beoordeling Factoren van Invloed

(1) Leeswijzer

In dit product wordt gewerkt met een mate van waarschijnlijkheid in relatie tot de gegeven duiding, conclusies of beoordeling van de factoren van invloed. In de onderstaande tabel is de mate van waarschijnlijkheid toegelicht.

Terminologie	Confidence level
Zeer waarschijnlijk	80-90%
Waarschijnlijk	60-80%
Mogelijk	40-60%
Onwaarschijnlijk	20-40%
Zeer onwaarschijnlijk	0-20%

(2) Inleiding

Dit document tracht een zo volledig mogelijk antwoord te geven op de volgende vragen zoals gesteld vanuit Commandant Landstrijdkrachten (C-LAS):

Hoofdvraag:

Welke effecten in de NLD-samenleving zijn te onderkennen als gevolg van de COVID-19 crisis?

Deelvragen:

1. In hoeverre ontwikkelt COVID-19 zich in EU-NLD in de aankomende zes maanden?
2. In hoeverre beïnvloedt de verspreiding van COVID-19 de vitale infra in EU-NLD in de aankomende zes maanden?
3. In hoeverre beïnvloedt de verspreiding van COVID-19 de maatschappelijke stabiliteit in EU-NLD in de aankomende zes maanden?
4. In hoeverre beïnvloedt de verspreiding van COVID-19 de economische stabiliteit in EU-NLD in de aankomende zes maanden?

Om antwoord te kunnen geven op bovengenoemde deelvragen wordt gebruik gemaakt van het maatschappelijk kompas.

Het maatschappelijk kompas wordt door het LIMC gebruikt om, door middel van ontwikkeling van de factoren, de ontwikkeling binnen de scenario's over tijd te bepalen te volgen en vroegtijdig trends te onderkennen. Elke factor van invloed is onderhevig aan een aantal onderliggende indicatoren. Deze indicatoren worden wekelijks afzonderlijk gewogen waarna er factorintegratie plaatsvindt die de samenhang duidt.

De factoren van invloed zijn waar mogelijk geschaard onder de deelvragen zoals gesteld door C-LAS, aangevuld met 'overige' factoren van invloed die niet onder de assen van het kompas vallen, maar wel een versterkend effect op het geheel aan ontwikkelingen hebben.

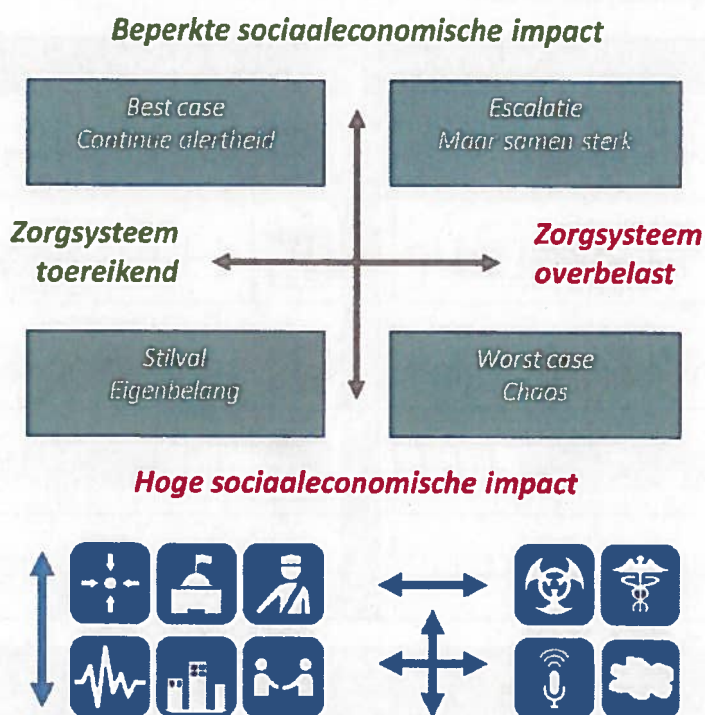
Dit document is als volgt opgebouwd. Allereerst worden de factoren van invloed en het scenario geïntroduceerd. Daarna volgt de overkoepelende conclusie met daaronder het dashboard waarop wekelijks verschuivingen per indicator inzichtelijk worden gemaakt. Aansluitend wordt in de beoordeling van de factoren van invloed een verdiepende analyse en argumentatie gegeven van de waargenomen ontwikkelingen per deelvraag. Vervolgens wordt een geografisch overzicht van significante gebeurtenissen in (EU + CARIB) Nederland en de grensgebieden van EUR Nederland gegeven. Afsluitend wordt een vooruitblik gegeven van opkomende evenementen. Daarbij wordt tevens handelingsperspectief aan C-LAS geboden wat gebaseerd is op de meest recente ontwikkelingen op het gebied van COVID-19 in Nederland.

(3) Scenario's Maatschappelijk Kompas

Factor		Factor	
	1. Virus		6. Vitale infrastructuur
	2. Zorg		7. Economie
	3. Continuïteit van bestuur		8. Destabilisering (niet) statelijke actoren
	4. Openbare orde & Veiligheid		9. Communicatie & media
	5. Burgerschap		10. Meteo, evenementen & incidenten

Het LOT-C heeft tien (10) primaire factoren van invloed geïdentificeerd. Op de assen van het maatschappelijk kompas staan de twee (2) factoren van invloed die de grootste impact hebben. Op de horizontale as staat de impact van COVID-19 op de zorg. Op de verticale as staat de sociaaleconomische impact weergegeven. Op basis van de vier (4) kwadranten kunnen vervolgens scenario's gebouwd worden.

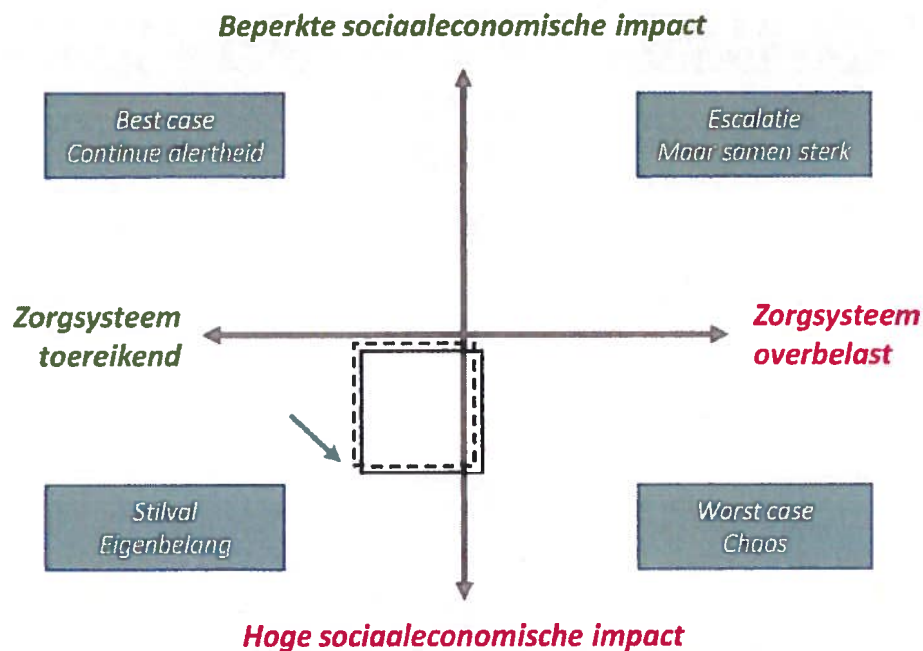

Voor verdere beschrijving zie bijlage II: Scenario's

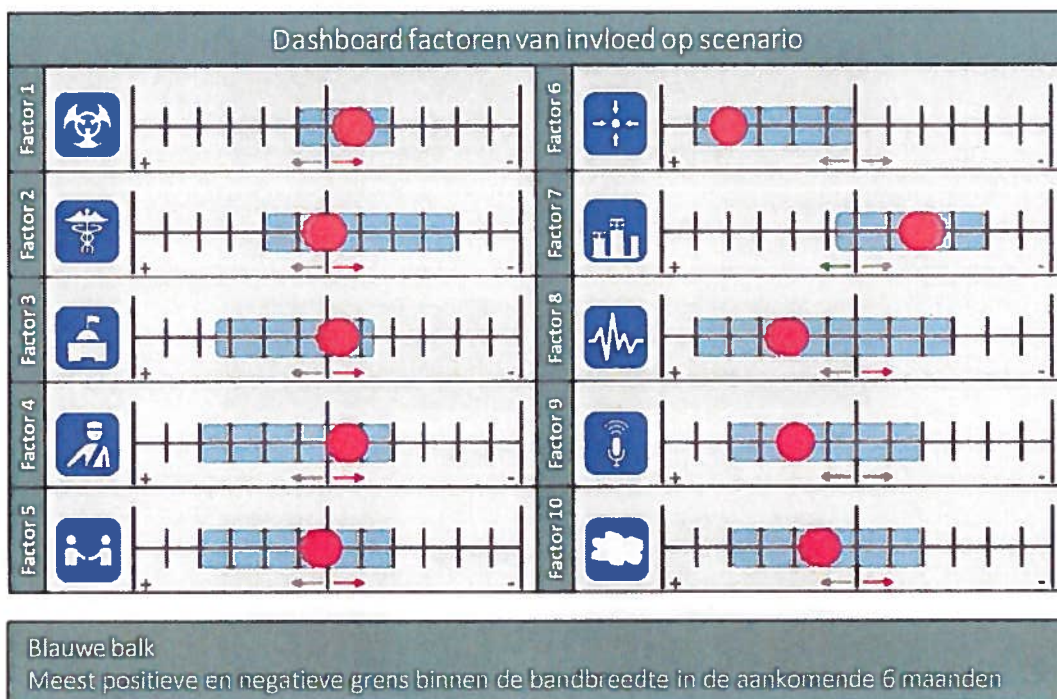

(4) Actuele Ontwikkeling Maatschappelijk Kompas

Conclusie

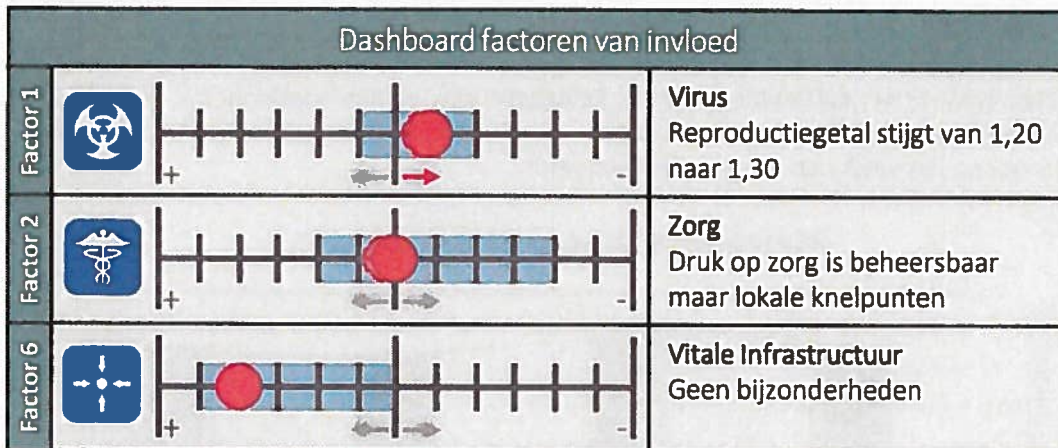
Gebeurtenissen van deze week hebben wederom geleid tot een verslechtering van de factoren Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid. Dit is terug te zien in de verschuiving in het scenario over de verticale as 'sociaaleconomische impact'. Het zorgsysteem wordt meer belast door de toename van COVID-19 besmettingen, maar blijft over het algemeen toereikend.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Zorg

Highlights

- Het reproductiegetal is deze week gestegen van 1,20 naar 1,30;
- Afgelopen week zijn er 4.036 nieuwe COVID-19 besmettingen geregistreerd (1.448 meer dan vorige week);
- In week 32 heeft de GGD wederom minder testen afgenomen dan de week ervoor (-6,9%). Het aantal positief geteste personen is gestegen van 2,3% naar 3,6%;
- GGD loopt tegen plafond van testcapaciteit aan, enkele veiligheidsregio's signaleren knelpunten in de zorg.

Vooruitblik

Het is waarschijnlijk dat het aantal nieuwe COVID-19 besmettingen komende week verder zal toenemen. Deze ontwikkeling is deels te verklaren doordat de capaciteit van de GGD'en om volledig bron- en contactonderzoeken uit te voeren beperkt is. Daardoor is het niet mogelijk om (tijdig) besmettingsclusters te identificeren en te isoleren. Tevens zorgen mildere symptomen ervoor dat mensen langer met het virus rond blijven lopen voordat zij zich laten testen waardoor de kans op verdere verspreiding toeneemt.

In navolging van het toenemende aantal nieuwe besmettingen is het waarschijnlijk dat de GGD het aantal teststraten verder zal opschalen om de capaciteit te vergroten. Het is echter niet waarschijnlijk dat de capaciteit van de GGD op de korte termijn (komende week) voldoende is om aan de toenemende vraag te voldoen. Mogelijk ontvangt Defensie een steunverzoek om de capaciteit van de GGD op korte termijn te ondersteunen.

Vooralsnog leidt de toename van het aantal COVID-19 besmettingen niet tot een verhoogde druk op de IC capaciteit. Het is waarschijnlijk dat, door het toenemende aantal besmettingen in zorg- en verpleeghuizen, het aantal IC opnames en sterfgevallen de komende week oploopt. Het is waarschijnlijk dat de voornaamste druk op het Nederlandse zorgsysteem komt te liggen bij de GGD, zorg- en verpleeghuizen en de thuiszorg. De verhoogde druk manifesteert zich waarschijnlijk in een tekort aan (inzetbaar) zorgpersoneel, mogelijk dat dit leidt tot extra steunaanvragen van defensie zorgpersoneel.

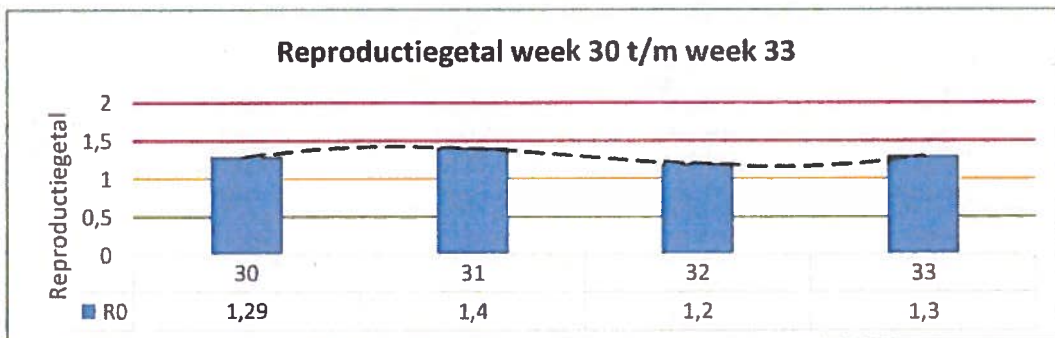
(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Zorg

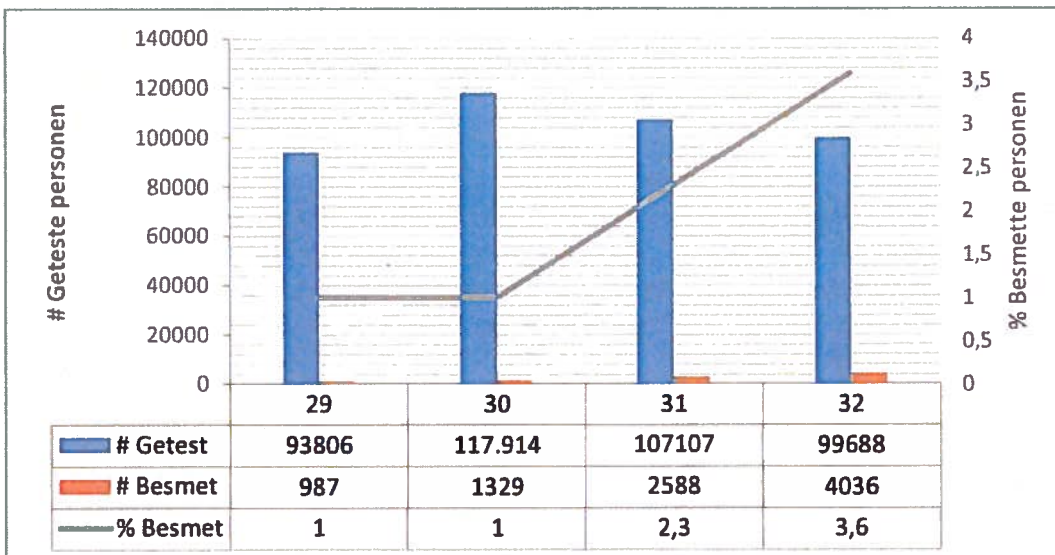
Toelichting

Ontwikkelingen virus

Deze week is het reproductiegetal (R_0) gestegen t.o.v. vorige week: van 1,2 naar 1,3. Dit betekent dat elke besmette patiënt gemiddeld meer dan één ander persoon besmet en het virus zich nog sterker verspreidt.

Deze week is het aantal testen in vergelijking met vorige week afgenomen met 6,9%. Het is de tweede week op rij dat het aantal afgenomen tests is gedaald. Deze week werden 99.688 mensen getest in vergelijking met 107.107 mensen de week ervoor. Het percentage positief geteste mensen is gestegen van 2,3% naar 3,6%.

Deze gegevens vertegenwoordigen een momentopname en worden in opvolgende updates bijgewerkt.

De stijging van het besmettingspercentage in combinatie met de daling van het aantal testen is zorgwekkend. Dit betekent dat er waarschijnlijk meer besmettingen zijn in Nederland dan momenteel bekend is. Daarnaast wijst data van het RIVM uit dat 10% van de nieuwe COVID-19 besmettingen te relateren is aan verblijf in het buitenland. Met de terugkeer van vakantiegangers is het waarschijnlijk dat zowel het percentage als het aantal nieuwe COVID-19 besmettingen verder toeneemt. Bijna de helft (48%) van de positief geteste reizigers die terug keerden naar Nederland kwamen uit Frankrijk, Spanje en Duitsland.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

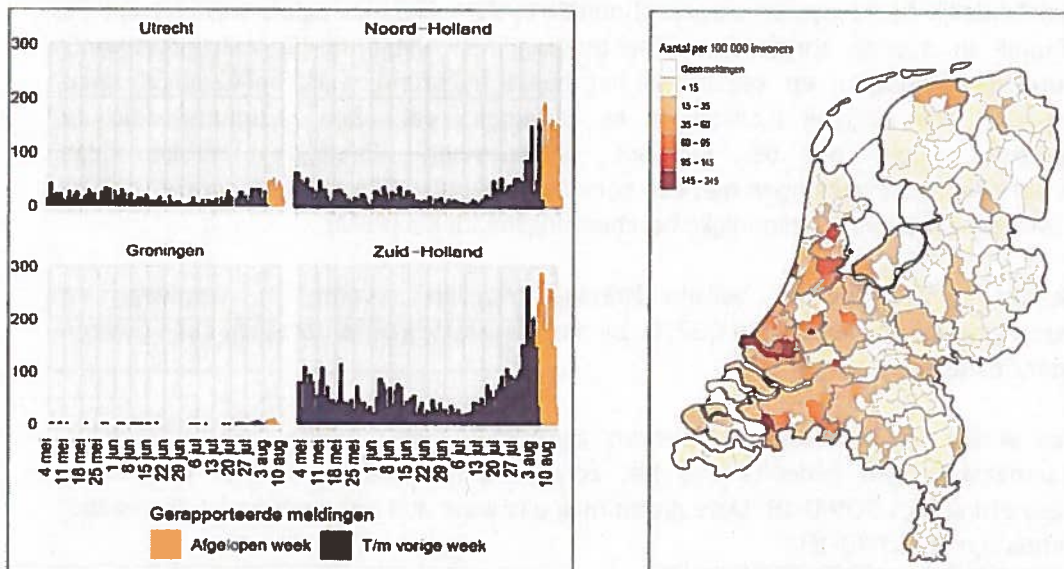
Zorg

Toelichting

Regionale verschillen

De regionale verschillen van COVID-19 besmettingen per provincie zijn groot. De provincies Noord- en Zuid-Holland ervaren de grootste toename van het aantal nieuwe besmettingen. Ook alle andere provincies zien een toename van het aantal nieuwe COVID-19 besmettingen ten opzichte van vorige week. De toename is echter kleiner.

Regionale verschillen van het aantal COVID-19 besmettingen leiden tot een onevenredig verdeelde druk op de GGD'en in de provincies Noord- en Zuid-Holland. De veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond in het bijzonder heeft reeds aangegeven knelpunten in de zorg te ervaren.

Een mogelijke verklaring voor het grotere aantal COVID-19 besmettingen in Noord- en Zuid-Holland is de dichtere bevolkingsdichtheid waardoor isolatie van besmettingen moeilijker is. De verspreiding van COVID-19 wordt mogelijk versterkt door de gemiddeld grotere sociale clusters. Dit is een gevolg van jong volwassenen die verantwoordelijk zijn voor de meerderheid van het aantal nieuwe besmettingen.

De inperking van het contact- en bronnenonderzoek door de GGD als gevolg van beperkte capaciteit in Noord- en Zuid-Holland draagt tevens bij aan vertraagde alarmering van het netwerk van positief geteste patiënten. Tot slot draagt de lakse naleving van maatregelen door positief geteste patiënten bij aan verdere verspreiding van het virus. Op basis van deze gegevens kan geconcludeerd worden dat deze ontwikkelingen elkaar versterken en waarschijnlijk leiden tot een verdere (exponentiële) toename van het aantal COVID-19 besmettingen in deze regio's.

Het is opvallend dat het aantal nieuwe besmettingen in de noordelijke provincies structureel laag blijft. Ondanks een kleine absolute toename van het aantal COVID-19 besmettingen is het niet waarschijnlijk dat hierdoor op de korte termijn het zorgsysteem in de noordelijke provincies onder druk komt te staan.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Zorg

Druk op zorgsysteem verschilt per veiligheidsregio en per zorg sector

De druk op ziekenhuizen en op de IC's is stabiel. Druk op regionale GGD'en en verpleeg- en verzorgingstehuizen neemt plaatselijk toe.

De druk op ziekenhuizen als gevolg van het toenemende aantal COVID-19 besmettingen is vooralsnog stabiel. Afgelopen week nam het aantal nieuwe opnames af van 44 naar 38 met COVID-19 besmette patiënten. Het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS) meldde op 11-08-2020 één nieuwe COVID-19 patiënt. Op dit moment liggen er in totaal 30 COVID-19 patiënten op de IC en zijn in totaal 97 COVID-19 patiënten opgenomen in het ziekenhuis.

Het landelijk beeld van de zorg continuïteit in de veiligheidsregio's wijst uit dat de situatie in overige zorgsectoren 'beheersbaar' is. Alleen in de veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Zeeland is het beeld bijgesteld naar 'beheersbaar maar zorgelijk'. De oorzaak hiervoor is te herleiden naar twee knelpunten die de veiligheidsregio's op dit moment onderkennen. Enerzijds hebben deze veiligheidsregio's te kampen met een personeelstekort. Anderzijds is er sprake van een plaatselijk tekort van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM).

De knelpunten in de veiligheidsregio's worden ervaren in verpleeg- en verzorgingstehuizen en bij de GGZ. Er zijn een aantal mogelijke oorzaken aan te wijzen voor de huidige tekorten.

Ten eerste zijn veel zorgmedewerkers gedurende deze periode met zomerverlof. Daarnaast is een gedeelte van het zorgpersoneel uitgevallen door (eventuele) besmetting met COVID-19. Deze groep mag pas weer aan het werk nadat zij negatief getest zijn op COVID-19.

Ten tweede krijgen zorgmedewerkers geen voorrang bij COVID-19 testen. Hierdoor ontstaan in sommige gevallen capaciteitsproblemen omdat zorgmedewerkers langer moeten wachten op een uitslag. Meerdere veiligheidsregio's hebben reeds aangegeven dit als knelpunt te ervaren. Vooral veiligheidsregio's waar het aantal COVID-19 besmettingen is toegenomen, zoals de veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Zeeland, worden hierdoor extra getroffen.

Het tekort aan PBM artikelen lijkt vooralsnog binnen de veiligheidsregio's opgelost te kunnen worden. De aangegeven tekorten worden niet veroorzaakt door een teruglopende voorraad, maar door fouten in de aanvragen en distributie van PBM artikelen door instellingen zelf.

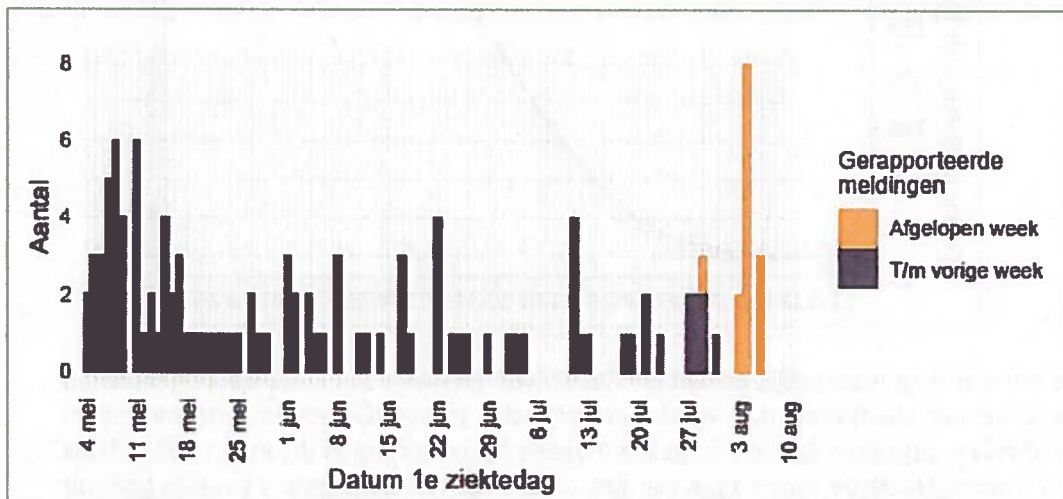
(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Zorg

Toename COVID-19 besmettingen op verpleeghuislocaties

Het aantal COVID-19 besmettingen in verpleeg- en woonzorgcentra voor ouderen is deze week met 54 nieuwe gevallen gestegen naar 93 patiënten. Ook het aantal verpleeghuislocaties met ten minste één nieuwe COVID-19 besmetting op basis van een positieve test is deze week toegenomen. Het is mogelijk dat het aantal COVID-19 besmettingen onder ouderen, gezien de onduidelijkheid omtrent transmissie van het virus middels luchtkoelsystemen, de komende week verder zal toenemen.

Het is tevens waarschijnlijk dat als gevolg van de verspreiding van COVID-19 in verpleeg- en woonzorgcentra voor ouderen de druk op regionale zorginstellingen toeneemt. Aangezien ouderen behoren tot de kwetsbare doelgroep is de kans op overlijden groter. Het is daarom waarschijnlijk dat als gevolg van een toename van besmettingen onder ouderen de sterfte de komende weken ook zal toenemen.

Bron: RIVM. Toename van aantal verpleeghuislocaties waar ten minste één COVID-19 besmetting is vastgesteld.

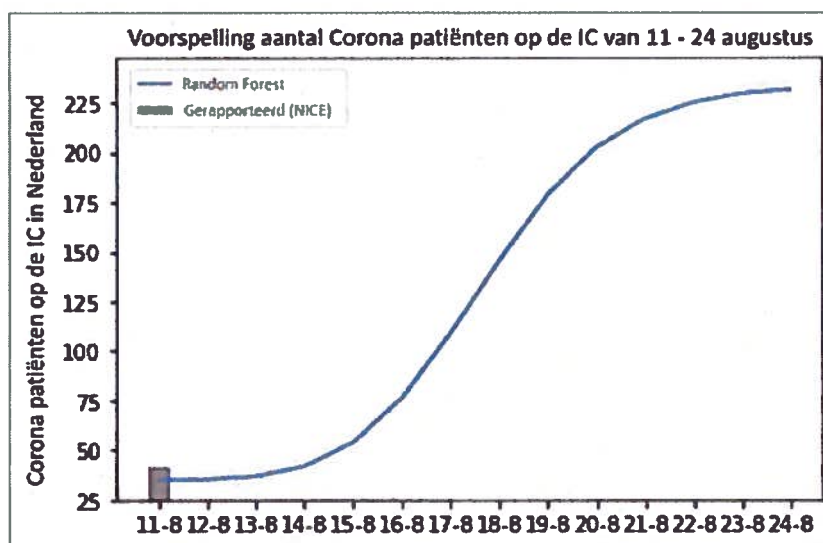

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Zorg

IC-Capaciteit

De onderstaande grafiek geeft weer dat het aantal IC-patiënten, na een korte stabiele periode (5 – 13 augustus) significant zal stijgen. De onderstaande grafiek toont de voorspelling van het aantal nieuwe IC-opnamen voor de aankomende 14 dagen (11 – 24 augustus). Op de verticale as van de onderstaande grafiek staat de datum tot waar het model de toename van IC-patiënten voorspelt. Op de horizontale as staat het aantal geschatte IC patiënten.

De ontwikkeling is zorgelijk, omdat de voorspelde toename in het aantal patiënten op de IC eerder plaatsvindt dan voorheen verwacht. In het IC-bedden opschalingsplan werd ervan uitgegaan dat een mogelijke tweede besmettingsgolf in januari 2021 plaats kon vinden. Naast de rapportage van het LIMC over een aanstaande tweede golf, uit ook de voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Intensive Care (NVIC) zijn zorgen. De voorzitter verwacht, met de huidige stijging van het aantal besmettingen, dat de druk op het zorgsysteem in september al zorgwekkend zal toenemen.

Hoewel het merendeel van de met COVID-19 besmette patiënten in een relatief jongere leeftijdscategorie (20 – 40 jaar) valt, is sinds deze week ook een toename van het aantal besmettingen onder ouderen waargenomen. Het is waarschijnlijk dat naarmate dit aantal oploopt ook het aantal IC-opnames sterker toeneemt.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid

Dashboard factoren van invloed		
Factor 3		Continuïteit van bestuur Discussies regering omtrent verplichten quarantaine
Factor 4		Openbare orde & Veiligheid Toename aantal thuisfeesten en meer boetes uitgedeeld
Factor 5		Burgerschap Aanhoudende verminderde naleving COVID-19 maatregelen
Factor 10		Evenementen en meteo Toenemende druk op de reddingsbrigades

Highlights

- Toenemend aantal veiligheidsregio's meldt slechte naleving COVID-19 maatregelen;
- Toename aantal thuisfeesten, mogelijk dat de druk op de handhaving stijgt vanwege mogelijke aanscherping quarantainemaatregelen;
- Toename zoektermen huiselijk geweld, mogelijk doordat meer mensen de vakantieperiode thuis doorbrengen i.c.m. de aanhoudende hitte;
- Toename uitvaren reddingsbrigades door drukte in recreatiegebieden.

Vooruitblik

Naar aanleiding van het Tweede Kamer debat op woensdag 12 augustus jl. is het mogelijk dat het vertrouwen in de COVID-19 aanpak van het Kabinet zal afnemen. Dit heeft mogelijk effect op het maatschappelijk draagvlak voor eventuele aanvullende COVID-19 maatregelen. Verschillende partijen maken selectief gebruik maken van beschikbare informatie en uitspraken van experts. Dit leidt mogelijk tot afbreuk van de boodschap van het kabinet omtrent COVID-19 en heeft daarmee waarschijnlijk invloed op de mate van naleving.

Het is waarschijnlijk dat de druk op de handhaving toeneemt naarmate de naleving van maatregelen verslechtert. De druk op de handhavende autoriteiten loopt waarschijnlijk verder op als door de Tweede Kamer wordt besloten om strafrechtelijke gevolgen te koppelen aan het niet naleven van de quarantainemaatregelen.

Het is waarschijnlijk dat de drukte in de recreatiegebieden en de druk op de reddingsbrigades de komende weken doordeweeks afneemt, omdat schoolvakanties aflopen. Daarnaast wordt het komende week minder warm. In de weekenden zal de drukte de komende periode waarschijnlijk nog niet afnemen.

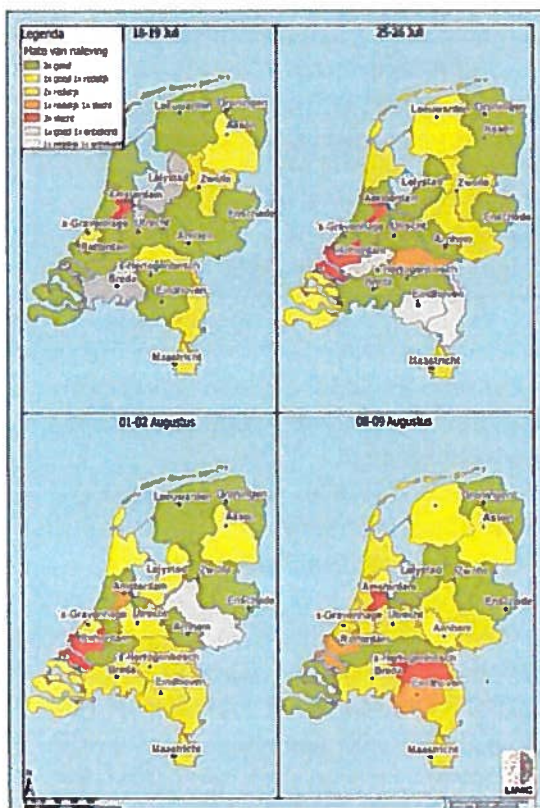
(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid

Toelichting

Naleving

Op de onderstaande kaart wordt weergegeven in hoeverre de landelijke COVID-19 maatregelen in het weekend worden nageleefd per veiligheidsregio. Veiligheidsregio's kunnen daarbij aangeven of de maatregelen goed, redelijk of slecht zijn nageleefd afzonderlijk voor de zaterdag en zondag. Daar waar één dag geen gegevens beschikbaar zijn wordt dit aangegeven met een grijze kleur.

Uit een vierweeks overzicht van de naleving van de maatregelen in de veiligheidsregio's blijkt dat de afgelopen drie weken de naleving is verslechterd. Afgelopen weekend verslechterde de gerapporteerde naleving verder in vrijwel alle veiligheidsregio's. Vorige week gaven veiligheidsregio's al aan dat de naleving van maatregelen verslechterde. De situatie is Amsterdam is wederom verslechterd, waar in Rotterdam-Rijnmond een lichte verbetering is.

Nadat vorige week de naleving in de zuidelijke provincies al verslechterde, heeft die trend zich dit weekend doorgezet. De slechte naleving in de zuidelijke provincies kan mogelijk, in combinatie met het stijgende aantal besmettingen in grensgebieden, leiden tot meer besmettingen in de zuidelijke provincies van Nederland.

Beheersbaarheid handhaving verslechterd

Het blijvend verslechteren van de naleving van de maatregelen heeft waarschijnlijk als gevolg dat het aantal nieuwe besmettingen de komende periode zal blijven stijgen. Afgelopen weekend gaven meer veiligheidsregio's aan dat de nalevingsmaatregelen redelijk tot slecht zijn te handhaven. Afgelopen weekend, 8 en 9 augustus jl., gaven 12 van de 25 veiligheidsregio's aan dat de maatregelen binnen de regio redelijk tot slecht te handhaven waren t.o.v. van zeven veiligheidsregio's in het weekend van 1 en 2 augustus jl..

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid

Toelichting

Mondkapjesplicht

De veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland heeft aangegeven dat de mondkapjesplicht massaal niet wordt nageleefd. Daarnaast waren er veel meldingen van feesten, waarbij de 1,5m maatregel niet werd nageleefd. In totaal werden er bijna 1000 boetes uitgedeeld op basis van de plaatselijke noodverordening. Ook in andere steden is er een toename van het aantal feesten en hebben meerdere horeca gelegenheden waarschuwingen gekregen i.v.m. het niet naleven van de COVID-19 maatregelen en/of moesten zij als gevolg van die schending de deuren sluiten.

Handhaving

Het aantal COVID-19 gerelateerde bekeuringen is deze week gestegen. De toename van de drukte in de horeca en het aantal thuisfeesten leidt tot een verhoogde druk op de handhaving. Waar de horeca nog te handhaven is, is dat lastig voor de thuisfeesten.

Huiselijk geweld

Uit politiemonitoring blijkt verder dat er in de afgelopen week een toename is van activiteit rondom huiselijk geweld. Zowel het aantal meldingen als het online zoekgedrag naar dit fenomeen nam de afgelopen week opvallend toe. Een oorzaak hiervoor zou het afgenomen aantal vakanties als gevolg van (inter)nationale COVID-19 beperkingen kunnen zijn. Dit kan zorgen voor 'korte lontjes' in huishoudens.

Toenemende drukte Nederlandse recreatiegebieden

De Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) en de Reddingsbrigade Nederland zijn drukker dan ooit. Uit cijfers blijkt dat de KNRM in de maanden mei, juni en juli ruim 100 keer vaker zijn gealarmeerd dan in dezelfde periode vorig jaar. Ook de Reddingsbrigade geeft aan vaker uit te varen. Veel Nederlanders vieren dit jaar vakantie in eigen land vanwege de toename van besmettingen in het buitenland. Een gevolg hiervan is dat het zichtbaar drukker is in o.a. recreatiegebieden. De zomervakantieperiode en het tropische weer van de afgelopen week versterken dit effect. Door de drukte op o.a. de stranden komen de redders in enkele gevallen vertraagd aan op de locatie van nood. Het is mogelijk dat hierdoor het aantal drenkelingen is gestegen. Een mogelijke verklaring voor deze ontwikkeling is dat zowel Nederlanders als buitenlandse toeristen onvoldoende bekend zijn met zeestromen en de daaraan verbonden veiligheidsrisico's.

Infra

Er zijn momenteel geen verstoringen te rapporteren in de infrastructuur als gevolg van de COVID-19 crisis. Wel zijn toegangswegen naar recreatiegebieden tijdelijk afgesloten.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid

Toelichting

Meteo

Dit weekend wordt het wisselvallig, maar warm weer. Het tropische zomerweer maakt plaats voor stapelbewolking en regenbuien. Met een maxima van 26 tot 28 graden blijft de hittegolf op veruit de meeste plaatsen voortduren. Na het weekend lijkt de hittegolf geleidelijk af te nemen.

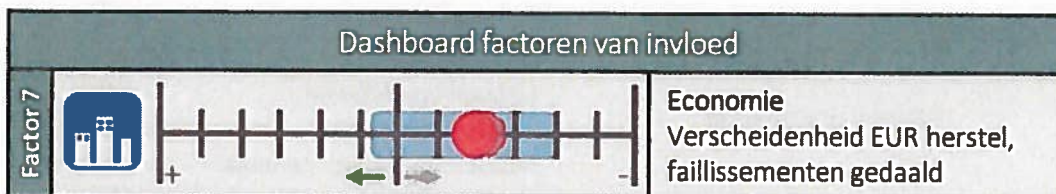
Meteo	Vrij 07-08	Za 08-08	Zo 09-08
Temperatuur (min/max)	20°/28°	19°/26°	17°/28°
Zonneschijn (%)	30%	20%	40%
Neerslag (mm)	<div>Ochtend Middag Avond</div> <div> </div> <div>60% / 2,7mm</div>	<div>Ochtend Middag Avond</div> <div> </div> <div>60% / 1,4mm</div>	<div>Ochtend Middag Avond</div> <div> </div> <div>65% / 3,1mm</div>
Beschrijving & weercijfer	Wisselvallig weer met lokaal temperaturen tussen 25°-28° 6	Wisselvallig weer met lokaal temperaturen tussen 24°-27° 6	Wisselvallig weer met lokaal temperaturen tussen 26°-30° 6
Factoren van invloed 	<p>Virusverspreiding</p> <p>Het is waarschijnlijk dat met de warme temperaturen meer mensen zich naar recreatieve locaties zullen begeven. Drukke op deze plekken vergroot mogelijk de kans op virusverspreiding. De drukte zal echter minder zijn dan afgelopen weekend, omdat er meer bewolking en regen is voorspeld.</p> <p>Burgerschap</p> <p>Het is waarschijnlijk dat het weer dit weekend i.c.m. de vakantieperiode leidt tot drukte in de horeca. De naleving zal waarschijnlijk verder verslappen, wanneer mensen alcohol hebben gedronken.</p>		

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Economie

Highlights

- Bedrijven hebben betaalpauses aangevraagd bij banken;
- Ondernemerspessimisme blijft, maar neemt af;
- Grote verschillen tussen Europese landen onderling m.b.t. bestrijding economische gevolgen COVID-19;
- Aantal faillissementen is afgenomen.

Vooruitblik

Het uitstellen van aflossingen door bedrijven kan een indicator zijn van economische neergang van het Nederlandse bedrijfsleven. Het is waarschijnlijk dat het uitstellen van betalingsverplichtingen bijdraagt aan het behoud van de werkgelegenheid en het voortbestaan van bedrijven. Dit leidt mogelijk op de korte tot middellange termijn tot economische stabiliteit. Het lage aantal betaalpauses van hypotheekaflossingen maakt het onwaarschijnlijk dat er op korte termijn financiële problemen optreden bij huisbezitters als gevolg van COVID-19.

Het is waarschijnlijk dat welvaartsverschillen gaan ontstaan tussen lidstaten als gevolg van uiteenlopende economische maatregelen. Deze welvaartsverschillen hebben op de korte termijn waarschijnlijk weinig effect, maar kunnen op de langere termijn wel zorgen voor wrijving tussen Europese lidstaten. De te verwachten Europese verscheidenheid in economisch herstel in combinatie met de hoge Nederlandse afhankelijkheid van internationale handel en transport leidt waarschijnlijk tot vertraging van Nederlands economisch herstel.

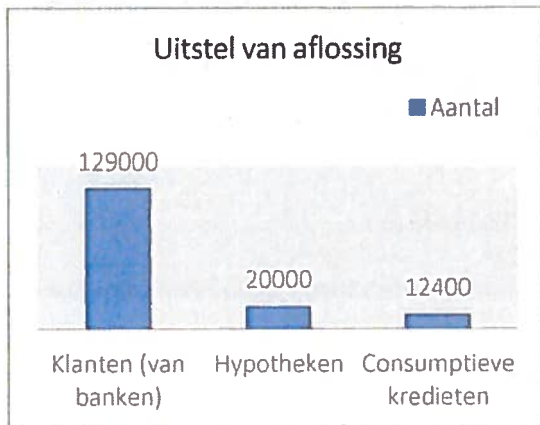
Het aantal faillissementen is opnieuw lager dan vorige week, wat de waarschijnlijkheid doet toenemen dat de daadwerkelijke 'golf' van faillissementen, van met name de horecasector, nog moet aanvangen.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Economie

Toelichting

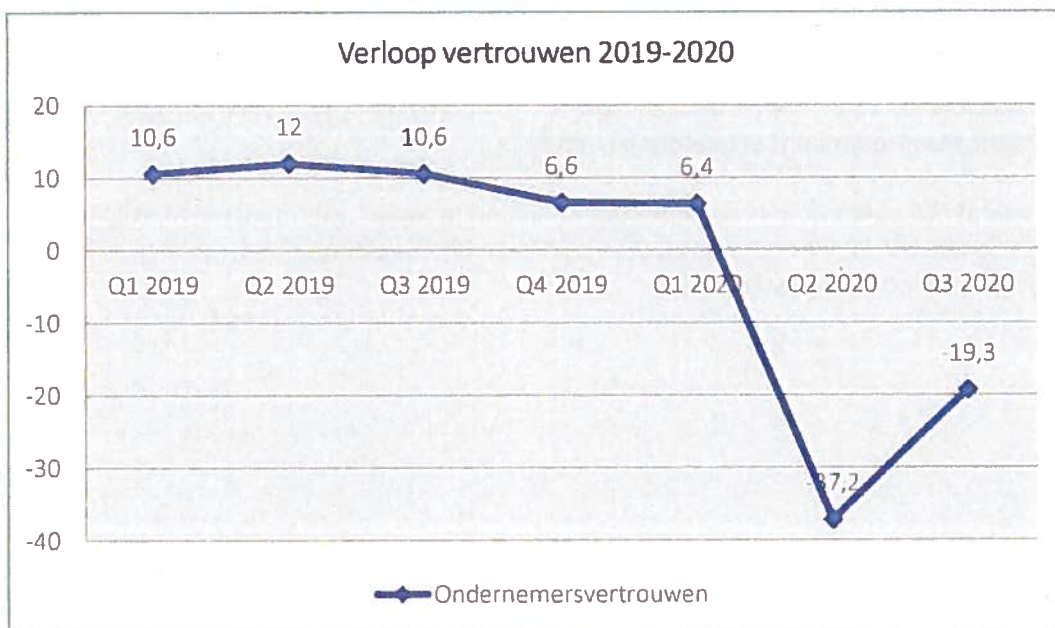
Uitstel van aflossing

Zowel bedrijven als consumenten hebben gebruik gemaakt van ruime regelingen om een tijdelijke betaalpaauze in te lassen. Dit betekent dat dit op een later moment wordt hervat, bijvoorbeeld wanneer de economie weer aantrekt. Wanneer in ogenschouw wordt genomen dat ruim 60% van de huishoudens een woning bezit met een hypotheek valt dit mee. Er zijn ongeveer 8 miljoen huishoudens in Nederland.

Daarnaast hebben ruim 24,000 bedrijven kredietruimte of leningen gekregen van hun bank, waarmee ze een waarde van 17,4 miljard euro hebben uitstaan. Hiervan zijn ruim 5,500 aanvragen met een overheidsgarantie verstrekt, de rest door banken.

Ondernemersvertrouwen

Ondanks een recordstemmingsstijging van ruim 17 punten blijven ondernemers overwegend pessimistisch over het aanstaande derde kwartaal van 2020. Het vertrouwen van met name de detailhandel was positief, maar de horecasector was sterk pessimistisch.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Economie

Toelichting

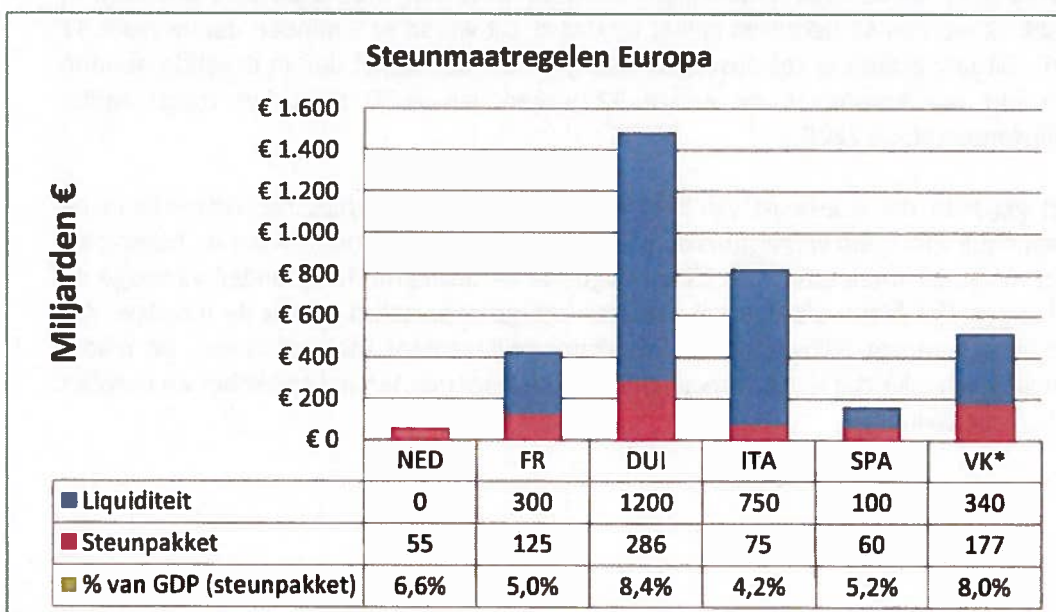
Europese verschillen

Nederland kan enerzijds leunen op een krachtig herstel van Duitsland, maar een versneld herstel van de Europese economie zal langer op zich laten wachten.

De verschillen tussen landen in Europa en hun economische maatregelen tegen COVID-19 zijn groot. Hoewel Nederland de omvang van het liquiditeitspakket nog niet heeft bepaald, is het waarschijnlijk dat dit pakket vergelijkbaar is met Duitsland. Het valt verder op dat er procentueel meer wordt uitgegeven aan steunpakketten in Noord- dan in Zuid-Europa. Dit kan liggen aan de financiële positie voorafgaand aan de crisis, die in het zuiden minder was dan in het noorden (zie onderstaande grafiek).

Desalniettemin zorgt de verscheidenheid aan financiële en economische maatregelen door Europese landen, ook voor consequenties in Nederland. Omdat een derde van het Nederlandse BBP wordt verdiend met de export, is het opveren van de Europese economieën voor Nederland van groot belang voor het economisch herstel. Vooral nog lijkt het dat hierin een noord-zuid verschil optreedt: de noordelijke landen kunnen én willen procentueel meer van hun BBP percentage besteden aan steunpakketten.

Hoewel er sterke groeicijfers worden voorspelt voor 2021, is het waarschijnlijk dat deze groei ongelijk over de Eurozone en Groot-Brittannië (GB) zal worden verdeeld. Zuidelijke lidstaten hebben daarnaast ook een groter aandeel toerisme in hun economie, wat naar waarschijnlijkheid ook bijdraagt aan een langzamer herstel. Voor wat betreft GB kan worden verwacht dat de klap daar harder zal aankomen door een latere instelling en langere duur van lockdown-maatregelen.

* = Het Verenigd Koninkrijk rekent in ponden £

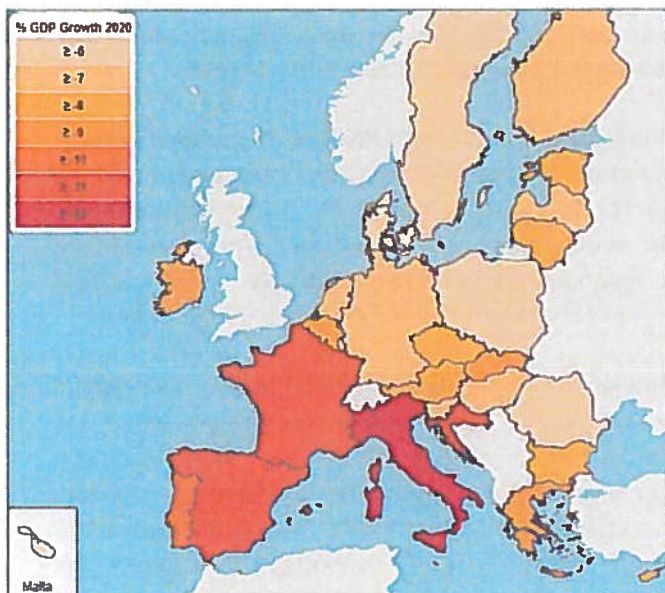

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Economie

Toelichting

De vooruitzichten van versprongen economische groei worden verder bevestigd op de kaart links. Uit een vooruitblik van de Europese Commissie blijkt dat met name de zuidelijke lidstaten een negatievere economische ontwikkeling zullen ervaren.

Hoewel niet afgebeeld op de kaart, is de situatie van GB voor Nederland van belang. De onzekerheid van de Brexit, nieuwe COVID-19 brandhaarden en een afbouw van

de hulppakketten door de Britse regering zorgen tezamen voor een onzekere economische ontwikkeling voor het GB. Omdat Nederland economisch nauw met GB is verbonden, zullen economische effecten over en weer voelbaar zijn. Met name de financiële dienstverlening en de transport en logistieksector zullen hiervan de gevolgen merken.

Faillissementen week 32

De aangekondigde faillissementsgolf laat deze week nog steeds op zich wachten. In week 32 werden 41 bedrijven failliet verklaard. Dit waren er 5 minder dan in week 31 (46). Dit jaar gingen er tot dusver 81 bedrijven minder failliet dan in dezelfde periode van het jaar ervoor. In de eerste 32 weken van 2020 staat het totaal aantal faillissementen op 2225.

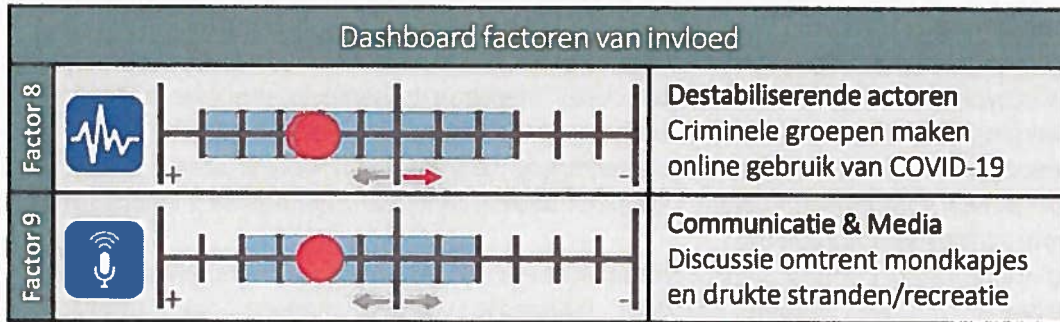
Het gegeven dat driekwart van de horecabedrijven een verlies rapporteerde in de maand juli voorspeld weinig goeds voor de aankomende maanden. Voor de horeca, en met name de hotelsector, zijn juli en augustus de belangrijkste maanden vanwege de vakanties. Dat hierin alsnog veel verliezen zijn gerapporteerd tekent de moeilijke tijd die voor horecaondernemers wellicht alsnog faillissement kan betekenen. Dit maakt het waarschijnlijk dat in de horeca de meeste faillissementen in september en oktober zullen plaatsvinden.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Destabilisering (niet) statelijke actoren en Communicatie & Media

Highlights

- Onderzoek wijst uit dat criminele groeperingen grootschalig gebruik hebben gemaakt van COVID-19 en desinformatie via het cyberdomein;
- Toename meldingen over vrijwel alle factoren van invloed in de media. Bijzondere uitschieter is Openbare Orde en Veiligheid.

Vooruitblik

Het is waarschijnlijk tot zeer waarschijnlijk dat cybercrime verder zal toenemen. De focus zal verschuiven van individuen en MKB naar grotere bedrijven en overheidsinstellingen. De ontwikkeling en distributie van een vaccin, dat ergens eind 2020/begin 2021 wordt verwacht, zal tevens leiden tot een stijging van het aantal *phishing*-pogingen en verspreiding van misinformatie.

Waarschijnlijk zullen toenemende besmettingscijfers en de verscherpte, regionale/lokale maatregelen leiden tot een stijging van het aantal meldingen in de media over COVID-19.

(5) Beoordeling Factoren van Invloed

Destabilisering (niet) statelijke actoren en Communicatie & Media

Toelichting

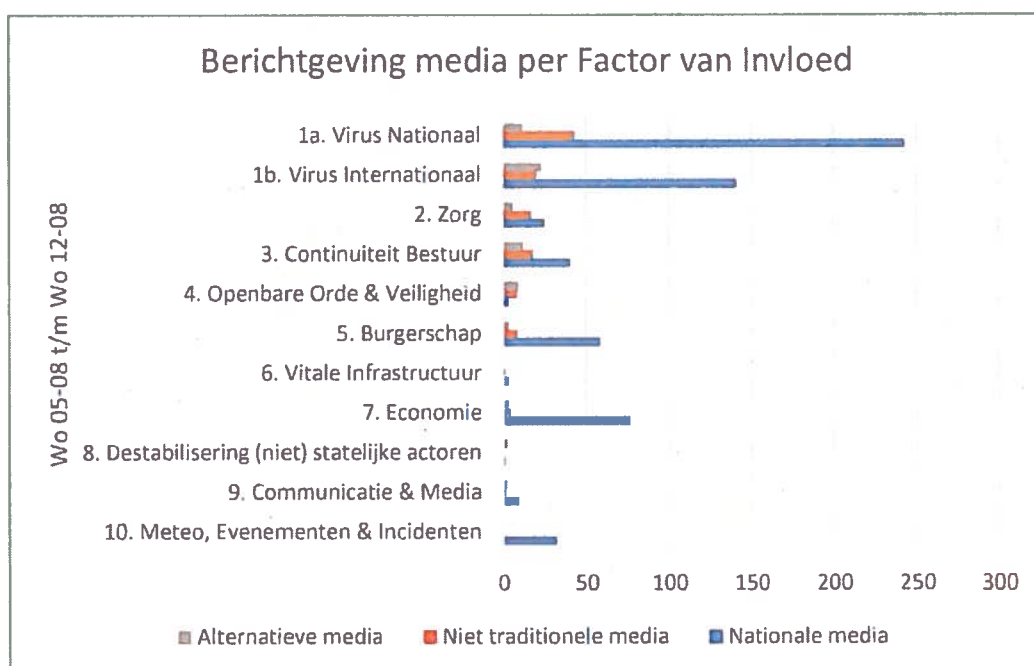
Cybercrime en 'fake news' toegenomen

Als gevolg van COVID-19 moesten veel mensen thuiswerken en hun digitale werkomgeving betreden via eigen (onbeveiligde) netwerken. Hierbij kwamen (online) kwetsbaarheden naar boven waar instellingen, werkgevers en werknemers zich niet op hadden voorbereid. Volgens Interpol hebben criminele organisaties hiervan op grote schaal gebruik gemaakt.

Ook rapporteert Interpol dat er een toename is van 'fake news', waar vervolgens ook malware bij kan worden gevoegd. Daarnaast worden mensen ook valselijk opgeroepen om te 'doneren' voor COVID-19 slachtoffers of kwetsieuze medische attributen te kopen.

Berichtgeving media per Factor van Invloed

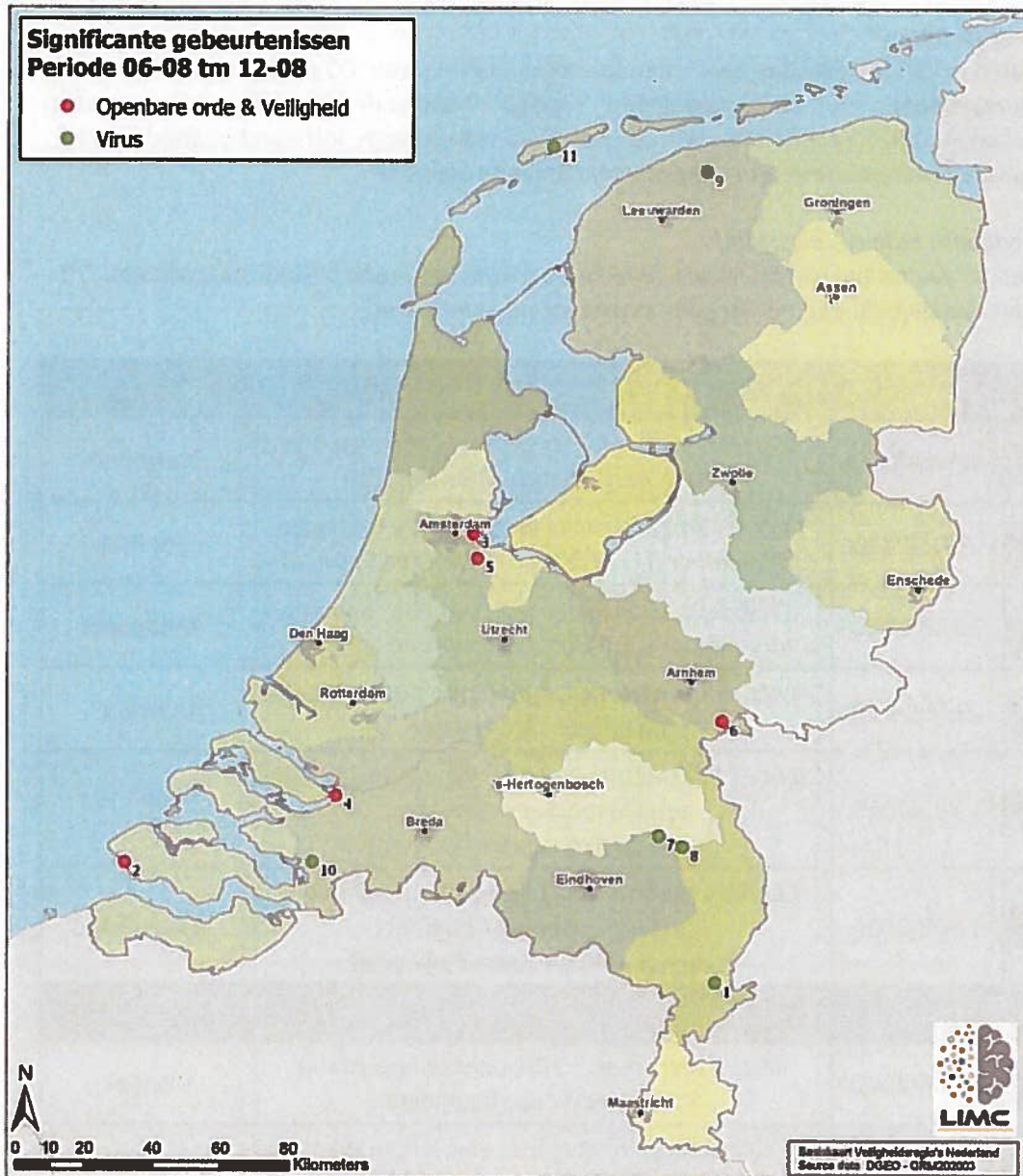
In de onderstaande grafiek staat het weekoverzicht van de mediaberichtgeving per factor van invloed. Wat opvalt is dat, in vergelijking met vorige week, er meer berichten zijn gerapporteerd over vrijwel alle onderwerpen. In het bijzonder was burgerschap aan een stijging onderhevig. Dit was de afgelopen week een factor van belang als gevolg van de teruggekeerde landelijke discussie over verscherping van de COVID-19 maatregelen. Gevolg van de toegenomen aandacht in de traditionele media leidt ook tot interesse en reacties in de andere media. Dit kan mogelijk leiden tot een verdere toename van des en/ of misinformatie. Daarnaast valt op dat de factor Openbare Orde en Veiligheid op meer aandacht kan rekenen van alternatieve en niet-traditionele media dan van traditionele media. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de openbare orde afgelopen week meer onder de loep lag door geweldsincidenten in het weekend, die werden gerelateerd aan meer drukte als gevolg van COVID-19.

(6) Significante Gebeurtenissen

Europees Nederland

(6) Significante Gebeurtenissen

Europees Nederland

Burgerschap

Het is waarschijnlijk dat de komende week naleving van COVID-19 maatregelen in binnensteden en recreatiegebieden moeilijk handhaafbaar blijft. Voornaamste oorzaken zijn te herleiden tot de start van aangepaste introductieperioden van universiteiten/studieverenigingen en binnenlands toerisme.

Openbare orde & Veiligheid

Het is waarschijnlijk dat illegale feesten de komende week blijven plaatsvinden. Dit leidt mogelijk tot een verhoogde druk op lokale handhaving.

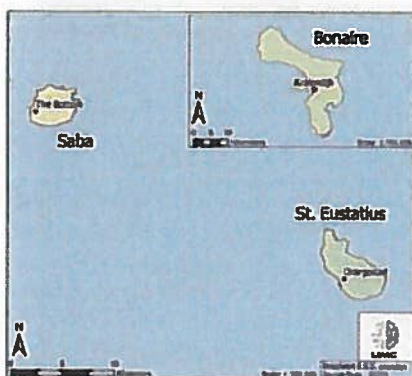
	Datum	Thema: Virus	Locatie
1	06-08-2020	COVID-19 besmetting bij zeker vijf medewerkers outletcenter, twee winkels gesloten	Roermond
7	09-08-2020	COVID-19 besmetting vastgesteld bij Brabants nertsenbedrijf, 12.000 dieren worden geruimd	Elsendorp
8	09-08-2020	COVID-19 besmetting vastgesteld bij Limburgs nertsenbedrijf, 6.000 dieren worden geruimd	Vredepeel
9	09-08-2020	COVID-19 besmetting: 18 jongeren positief getest na bezoek huisfeestje	Dokkum
10	10-08-2020	COVID-19 besmettingen bij 50 van de 450 positief geteste moskee bezoekers (aanleiding mogelijk offerfeest)	Bergen op Zoom
11	12-08-2020	COVID-19 besmetting bij zeker 8 jongeren op jongeren camping Appelhof (camping sluit uit eigen beweging)	Terschelling
	Datum	Thema: Openbare orde & Veiligheid	Locatie
2	07-08-2020	Illegaal feest met ± 200 jongeren op strand (Politie heeft deze beëindigd)	Dishoek
3	08-08-2020	Illegaal feest in recreatie- en natuurgebied "Het Twiske" met meer dan 200 jongeren (Politie heeft deze beëindigd)	Amsterdam
4	08-08-2020	Illegaal 'fuikfeest' met ± 350 bezoekers en 60 plezierjachtjes op het water Nieuwe Merwede. (Politie heeft deze beëindigd)	Biesbosch
5	08-08-2020	Illegaal feest met ±100 bezoekers op Gaasperplas (Politie heeft niet ingegrepen)	Amsterdam
6	02-08-2020	Illegaal strandfeest met ±300 bezoekers (Politie heeft deze beëindigd, 15 mensen bekeurd)	Kijfwaard

(6) Significante Gebeurtenissen

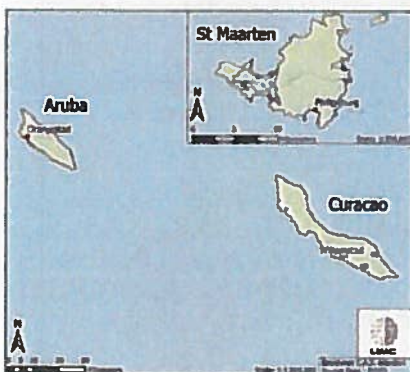
Caribisch Nederland

Locatie	Ontwikkelingen week
Bonaire	Nog 3 actieve gevallen
Saba	Nog 2 actieve gevallen, nieuw inreisverbod
St.-Eustatius	Geen bijzonderheden

Saba heeft een nieuw inreisverbod ingesteld, waarmee ze hun strenge toegangsbeleid voortzetten. Dit zorgt waarschijnlijk voor een lage kans op nieuwe besmettingen.

Aruba, Curaçao en Sint-Maarten

Locatie	Ontwikkelingen week
Aruba	Nu 600 COVID-19 gevallen
Curaçao	Criminaliteit toegenomen
Sint-Maarten	100 besmettingen, medisch personeel toegevoegd door NLD

De VS heeft reizen naar alle CAS-eilanden afgeraden wegens verhoogde besmettingsrisico's. Aruba heeft een sterke stijging van het aantal besmettingen waargenomen, die vooral onder de lokale bevolking zijn te vinden. Toeristen maken slechts een klein gedeelte van de besmettingen uit (13).

Curaçao zag na de versoepelingen een stijging van de criminaliteit, met name inbraken en diefstal. Dit is waarschijnlijk een gevolg van de toegenomen armoede door COVID-19 maatregelen (ontslagen, loonverlagingen). Ook Sint-Maarten kent een stijging van het aantal besmettingen. Er zijn nu 100 COVID-19 casussen op het eiland. De COVID-19 clusters zijn statistisch te herleiden naar het nachtleven van Sint-Maarten, waardoor daar nu ook extra beperkingen zijn opgelegd.

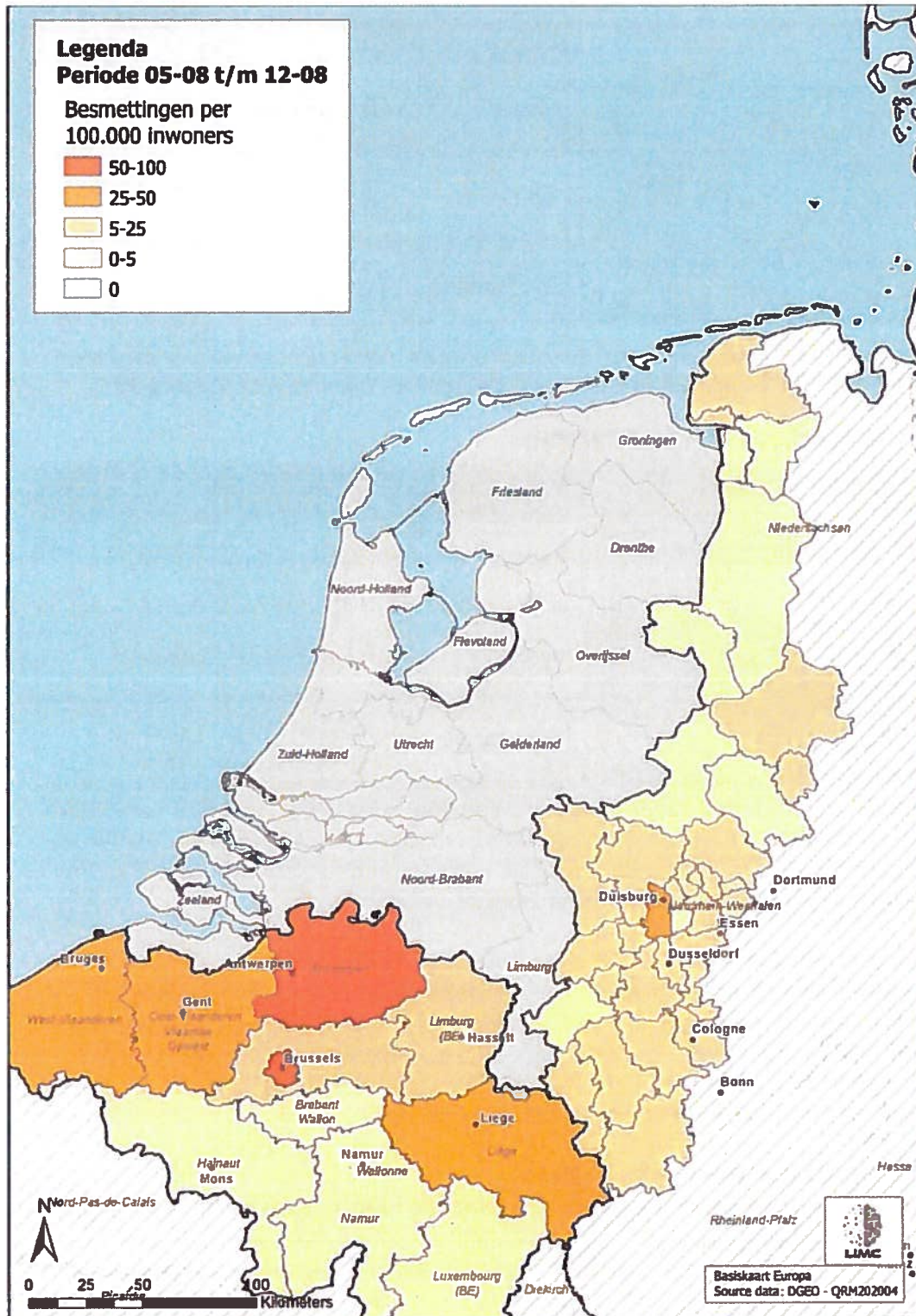
Vooruitblik algemeen Caribisch gebied

Het Amerikaanse meteorologische instituut (NOAA) heeft in een update (6 aug jl.) de waarschijnlijkheid voor een bovengemiddeld orkaanseizoen verhoogd naar 85%. Hiermee is de verwachting uitgesproken dat er meer stormen en (grote) orkanen het Caribisch gebied zullen passeren. Hierbij kan het waarschijnlijk ook nodig zijn dat Defensie/de Rijksoverheid verdere medische assistentie verleent. Dit vooruitzicht, in combinatie met de economische impact van COVID-19, maakt (economische) steunverlening aan de Bovenwindse en/of Benedenwindse eilanden waarschijnlijk.

(6) Significante Gebeurtenissen

Grensgebieden

(6) Significante Gebeurtenissen

Grensgebieden

Toelichting

België

Er is een toename waar te nemen in de Vlaamse kustprovincie (West-Vlaanderen) en de daaraan grenzende Oost-Vlaamse provincie. Dit is zorgelijk voor Nederland, omdat hier veel Nederlanders naartoe gaan voor vakantie, maar ook omdat veel Belgen hiervandaan naar Nederland trekken.

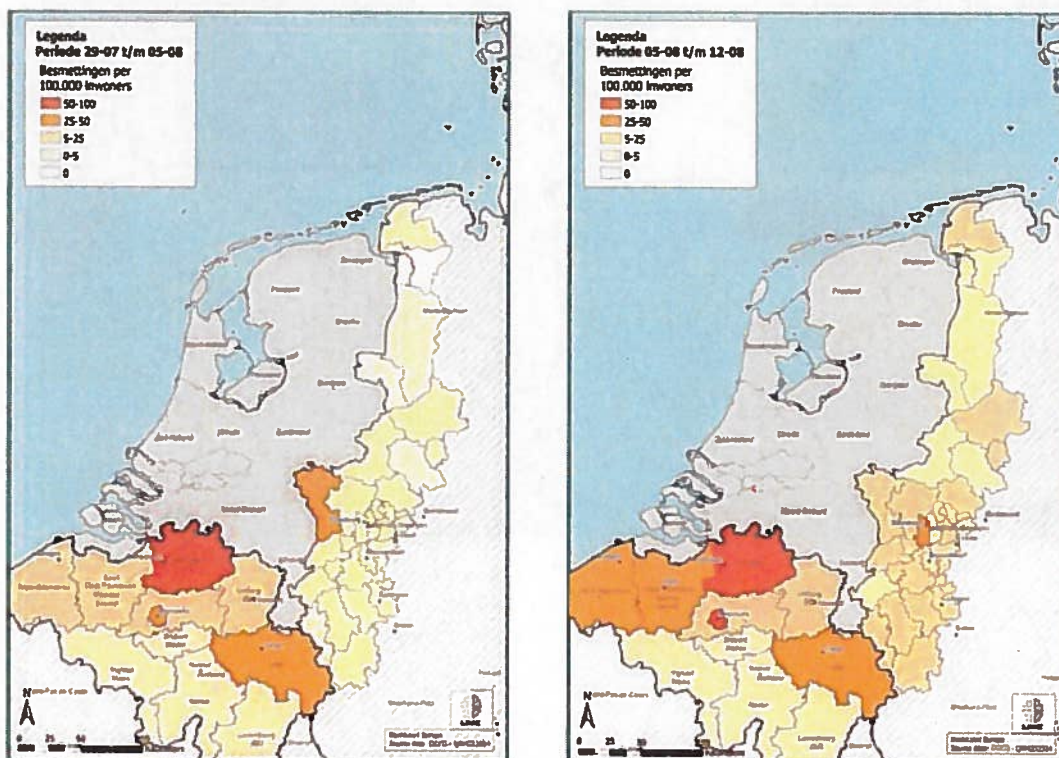
Daarnaast is in de regio Brussel ook een toename van het aantal besmettingen waar te nemen. Hiervoor zijn ondertussen maatregelen getroffen door de federale overheid: er is een mondkapjesplicht ingesteld en er worden extra politiecontroles ingesteld.

Al enkele weken blijkt uit rapportages van de Koninklijke Marchaussee dat Belgische (dag)toeristen zich niet houden aan de quarantainemaatregelen die hen worden geadviseerd.

Duitsland

Over vrijwel de gehele Duits-Nederlandse grensstreek is een stijging van de COVID-19 besmettingen te zien ten opzichte van vorige week.

Gevolg voor de Nederlandse situatie is dat Duitse badgasten richting de Nederlandse stranden mogelijk ook het virus kunnen meenemen naar Nederland. De kans hierop is nu groter dan een week eerder door de bredere verspreiding langs de gehele grens.

*De bovenstaande kaarten weergeven het aantal nieuwe besmettingen per 100.000 inwoners

(6) Significante Gebeurtenissen

Europa

(6) Significante Gebeurtenissen

Europa

	Datum	Significante gebeurtenissen	Locatie
1	10-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje: Geldig voor provincies Barcelona, Lerida, Huesca, Zaragoza, Teruel en Soria.	Spanje
2	11-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje: Reisbeperking voor reizigers uit Nederland. Alleen noodzakelijk reizen.	Finland
3	11-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje: Reizigers uit Nederland moeten verplicht 14 dagen in quarantaine na aankomst.	Estland
4	11-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje: Reizigers uit Nederland moeten verplicht 14 dagen in quarantaine na aankomst.	Letland
5	11-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje: Geen toegang voor reizigers uit Nederland.	Litouwen
6	12-08-2020	<i>Virus</i> Code oranje: Snelle toename van het aantal COVID-19 besmettingen. Alleen noodzakelijk reizen.	Malta
7	12-08-2020	<i>Virus</i> Vanaf 15 augustus gelden inreisbeperkingen voor reizigers uit Nederland en wordt de kleurcode aangepast naar oranje.	Noorwegen

(6) Significante Gebeurtenissen

Europa

Algemeen assessment

Zowel de Baltische staten als Finland hebben reisbeperkingen opgelegd aan reizigers die vanuit Nederland aankomen. Ook in Noorwegen worden op 15 augustus nieuwe inreisbeperkingen van kracht. Het toenemende aantal COVID-19 besmettingen in Nederland en de perceptie dat de Nederlandse overheid niet voldoende maatregelen neemt om de verspreiding van het virus onder controle te brengen ligt ten grondslag aan deze besluiten.

Spanje

Het aantal nieuwe COVID-19 besmettingen in Spanje neemt toe. Gebieden die in het bijzonder getroffen worden zijn Barcelona en Lerida (regio Catalonië). Daarnaast neemt het aantal besmettingen ook toe in de provincies Huesca, Zaragoza en Teruel (regio Aragón) en de provincie Soria (regio Castilië en León). Om deze reden is het reisadvies voor deze gebieden aangescherpt tot oranje.

Finland

Vanaf 10 augustus j.l. heeft Finland nieuwe reisbeperkingen opgelegd voor reizigers uit Nederland. Alleen noodzakelijk werkverkeer wordt toegelaten. Tevens geldt een verplichte thuisquarantaine van 14 dagen. Het reisadvies voor Finland is aangepast naar oranje.

Estland

Per 10 augustus gelden nieuwe reisbeperkingen voor reizigers uit Nederland naar Estland. Bij aankomst moeten reizigers verplicht 14 dagen in thuisquarantaine. Deze maatregel is genomen n.a.v. het stijgende aantal COVID-19 besmettingen in Nederland. Het reisadvies voor Estland is aangepast naar oranje.

Letland

In Letland geldt dezelfde quarantaineverplichting (14 dagen) voor reizigers die uit Nederland komen. Het reisadvies voor Letland is aangepast naar oranje.

Litouwen

Vanaf 10 augustus j.l. is de toegang tot Litouwen voor reizigers uit Nederland gesloten. Alleen mensen met een verblijfsvergunning, werkvergunning of het Litouwse staatsburgerschap worden nog toegelaten. Het reisadvies voor Litouwen is aangepast naar oranje.

Malta

Door het snel oplopende aantal COVID-19 besmettingen is het reisadvies aangescherpt naar oranje.

Noorwegen

Vanaf 15 augustus stelt Noorwegen reisbeperkingen in voor reizigers uit Nederland. Bij aankomst moeten reizigers 10 dagen in quarantaine. Op 15 augustus zal daarom de kleurcode voor het land worden aangepast naar oranje. Er bestaat op dit moment geen toegenomen besmettingsrisico voor mensen die uit Noorwegen terug komen.

(7) Tijdlijn Komende Week

Activiteiten van invloed op factoren

Rijksministerraad	
Wie	Alle RMR van KON NLD
Wat	Rijksministerraad
Wanneer	14 augustus 2020
Waar	Den Haag
Implicatie	In dit overleg wordt de problematiek van de Caribische delen van het Koninkrijk (CUR, AUA en SXM) m.b.t. COVID-19. Op de eilanden neemt het aantal besmettingen snel toe. Uitblijven van hulp voor de eilanden (vanuit NLD) zal waarschijnlijk leiden tot meer besmettingen als gevolg van slechte controle en/of economische schade.
Factor	De activiteit heeft mogelijk invloed op de factor Burgerschap.

"Dag van de Verbinding"	
Wie	Verschillende partijen, o.a. Viruswaarheid en De Andere Krant
Wat	Demonstratie tegen de 'Spoedwet'
Wanneer	15 augustus
Waar	Den Haag
Implicatie	De samenkomst van veel verschillende, regionale partijen impliceert een brede demonstratie van ten minste 500 personen. Het is onwaarschijnlijk dat de demonstratie zal leiden tot onrust. Het is waarschijnlijk dat er relatief minder media-aandacht zal zijn voor deze demonstratie.
Factor	De activiteit heeft mogelijk invloed op de factor Burgerschap.

Vooruitblik >1 Week

- 17 augustus: overheid stelt corona-app beschikbaar in de appstores
- 28 augustus: Stop Kabinet Rutte STOP! ; aangekondigde demonstratie
- 29 augustus: Samen Terug Naar Normaal Event & Horeca; aangekondigd event
- 1 september: overheid lanceert corona-app
- 1 september: versoepeling maatregelen; openen van discotheken en nachtclubs

(8) Handelingsperspectief Defensie

Categorie	Steunaanvraag Defensie i.r.t. COVID-19	Waarschijnlijkheid
Gezondheidszorg	Zorginstellingen	Laag
	Mortuaria	Laag
	Geneesmiddelen	Laag
	PBM beveiliging/distributie	Laag
	Expertise/advies	Midden
Openbare Orde & Veiligheid	(Grens)controle	Laag
	Bewaken/Beveiligen	Laag
	Handhaving	Laag
	Situational Awareness	Laag
Vitale Processen	Verschaffing primaire levensbehoeften	Laag
	Distributie primaire levensbehoeften	Laag
	Bewaken/beveiligen vitale objecten	Laag
	ICT hulpverlening	Laag
Sociaal-maatschappelijk	Logistieke ondersteuning	Laag
	Huisvesting faciliteren	Laag

Steunaanvraag civiele autoriteiten bij het Ministerie van Defensie

Indien het aantal besmettingen weer toeneemt, zal dit ook de vraag naar zorgcapaciteit doen toenemen. In dat geval zal Defensie mogelijk een nieuwe steunverlening ontvangen voor het leveren van artsen, verpleegkundigen en ander ondersteunend/adviserend personeel.

Het LIMC en TOC leveren al enkele maanden analyses en handelingsperspectief betreffende de verschillende scenario's rondom COVID-19 en daaruit voortkomende spanningen binnen de samenleving.

Het is waarschijnlijk dat er nieuwe steunaanvragen volgen ter ondersteuning van de GGD'en. Het zal dan gaan over de ondersteuning bij teststraten, call-centra, ondersteuning in de vorm van planners en algehele steun bij de coördinatie van het landelijke coronateam van de GGD GHOR.

(9) Bijlage I: Scenario's Factoren van Invloed

Factor		Toelichting
	1. Virus	Verspreiding en beheersing van het virus. Daarbij wordt o.a. gekeken naar het reproductiegetal en ontwikkelingen op het gebied van vaccinaties.
	2. Zorg	Effecten van COVID-19 op de Nederlandse zorgsector.
	3. Continuïteit van bestuur	Continuïteit van en vertrouwen in het bestuur en overheid.
	4. Openbare orde & Veiligheid	Continuïteit hulpdiensten en waarborging objectieve veiligheid.
	5. Burgerschap	Psychosociale en gedragsaspecten van bevolking: bijv. Cohesie, veerkracht, naleving van overheidsmaatregelen.
	6. Vitale infrastructuur	Continuïteit van de vitale infrastructuur.
	7. Economie	Effecten van COVID-19 op de Nederlandse economie en impact op het bedrijfsleven en de bevolking.
	8. Destabilisering (niet) statelijke actoren	Ongewenste beïnvloeding vanuit niet legitieme actoren.
	9. Communicatie, media & sociale-media	Versterking van andere effecten door 'de wet van Pleuris'.
	10. Meteo, evenementen en incidenten	Mogelijke invloeden van weer, evenementen en incidenten op de verspreiding van COVID-19.

(9) Bijlage II: Scenario's

Scenario

Het landelijke operationeel team Corona (LOT-C) heeft onderstaande scenario's initieel rond 26 maart opgeleverd, en heeft medio mei 2020 een update van de scenario's uitgevoerd.

3.1 Beperkte sociaaleconomische impact + Zorgsysteem toereikend

In dit scenario blijft de verspreiding van het virus onder controle. De set van bestaande en nieuwe maatregelen blijkt effectief en de nadelige gevolgen van de maatregelen (relatief) beperkt. Een mogelijke tweede golf zorgt niet voor een problematische belasting van de zorg. De zorgsector kan zich herstellen en reguliere zorg kan worden hervat. Innovatieve oplossingen die het besmettingsrisico reduceren dragen bij aan het draaiend houden van de samenleving, zowel economisch als sociaal. Er is wel sprake van economische krimp en stijgende werkloosheid, maar ook perspectief op gedeeltelijk herstel in 2021. De veerkracht onder de bevolking blijft sterk, ook op de momenten dat maatregelen weer aangescherpt moeten worden. Gezamenlijk helpen we elkaar en in het bijzonder de kwetsbare mensen onder ons door deze moeilijke tijd. Hierbij zijn we in staat om meer in contact te staan met mensen die dat het meest nodig hebben, zoals ouderen en mensen met een beperking.

3.2 Beperkte sociaaleconomische impact + Zorgsysteem overbelast

Ondanks de maatregelen blijkt het niet mogelijk om de verspreiding van het virus voldoende af te remmen om overbelasting van het zorgsysteem te voorkomen. De oorzaak hiervan kan uit twee componenten bestaan. Ten eerste, ineffectieve maatregelen of maatregelen die meer ruimte toestaan. Ten tweede, kan het zorgsysteem, dat reeds onder druk staat, een tweede golf niet verwerken. De PBM en andere middelen raken wederom schaars. Personeel raakt overbelast en valt uit. Hierdoor neemt de capaciteit af en treedt er een zelfversterkend effect op. Deze neerwaartse spiraal valt moeilijk te stoppen en de situatie in de zorg verergerd dramatisch. Er moeten op dat moment moeilijke ethische keuzes gemaakt worden. Er moeten keuzes gemaakt worden tussen een accumulerende niet-COVID-zorgvraag en COVID zorg. Electieve zorg vindt beperkt plaats. De economische impact is aanzienlijk maar de sociale impact blijft beperkt door saamenhorigheid en een gemeenschappelijk doel. De overheid en maatschappelijke partners werken effectief samen. De grotere last voor zowel het zorgsysteem als economisch systeem wordt gezamenlijk gedragen. We zijn in staat om groepen die behoefte hebben aan bewegingsruimte en interactie dit ook te bieden. Mensen helpen elkaar op creatieve manieren en de maatschappij vecht zich samen door deze moeilijke tijd.

(9) Bijlage II: Scenario's

Scenario

3.3 Sterke sociaaleconomische impact + Zorgsysteem toereikend

De zorgsector raakt niet nogmaals zwaarbelast en kan zich gaan herstellen. Reguliere zorg wordt hervat. Hier staan echter zware sociaaleconomische kosten tegenover. De impact van de maatregelen uit het tweede kwartaal werken sterk door mogelijk in combinatie met de effecten van wederom zware en/of langdurige maatregelen om een tweede golf te controleren. Deze maatregelen zijn echter wel effectief in het controleren van het virus. Wegens de onvrede die ontstaat door de sociale en economische impact van de pandemie is naleving niet voor iedereen vanzelfsprekend meer en moet er intensiever worden gehandhaafd. Kwetsbare mensen komen steeds meer onder druk te staan, de werkloosheid stijgt snel. De menselijkheid van de maatregelen staat ter discussie doordat eenzaamheid en sociaal isolement toenemen. Er is sprake van een groeiende protestbeweging tegen de overheid. Het vertrouwen in de overheid neemt onder een deel van de bevolking af door economische onzekerheid en de psychosociale last van de situatie. Bestuurders staan onder druk en de relatie met maatschappelijke partners, zoals werkgevers, verslechterd.

3.4 Sterke sociaaleconomische impact + Zorgsysteem overbelast

De inspanning om het virus te controleren blijken niet voldoende om overbelasting van het zorgsysteem te voorkomen. Enerzijds kan dit een gevolg zijn van ineffectieve beleid, anderzijds kan ook blijken dat een significant deel van de bevolking niet langer bereid of in staat is om de maatregelen na te leven. Dit levert een dubbel probleem op: de sociaaleconomische impact van de maatregelen en verspreiding van het virus zijn groot. Tegelijkertijd lijkt dit offer niet voldoende te zijn om volle IC's te voorkomen, mede omdat het zorgsysteem onvoldoende hersteld was van de eerste golf. Dit leidt tot een verlies van vertrouwen in de overheid, instituties en de maatregelen. Een groter gedeelte van de samenleving twijfelt openlijk aan het nut van de maatregelen. Er is sprake van polarisatie tussen groepen die het beleid steunen en groepen die zich verzetten tegen de maatregelen. Dit dwingt de overheid om harder te handhaven met incidenteel verstoring van de openbare orde in de grote steden. De continuïteit van de vitale processen staan onder druk. Er is sprake van ziekte uitval, tekorten aan PBM's en beperkte instroom van personeel door verstoorde opleidingstrajecten. Menselijk leed bij de ouderen, mensen met een beperking en sociaalkwetsbare groepen zijn wijdverbreid. De gevolgen van de crisis zijn voor iedereen voelbaar: de reguliere zorg is beperkt, de werkloosheid stijgt snel, het onderwijs vertraagd. Nationale en lokale overheden worden gedwongen zich op de crisis te focussen waardoor de reguliere taken vertragen. Er ligt grote druk op bestuurders. In het geval dat deze effecten niet tot Nederland beperkt zijn zal de verstoring van internationale handel en samenhang ernstige omvang aannemen.

(10) Bronnenlijst Beoordeling Factoren van Invloed

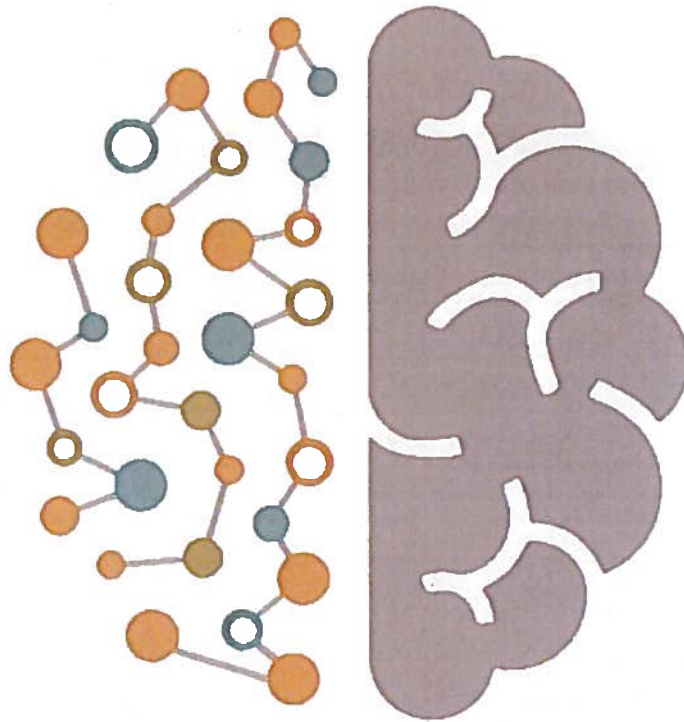
Zorg	
LCMS	Monitor Zorgcontinuïteit (landelijk beeld – week 32)
Rijksoverheid	Dashboard coronavirus
RIVM	Archief weekrapportages COVID-19 - Epidemiologische situatie COVID-19
NATO	Information about Infection disease update 32
GGD GHOR	Weekupdate cijfers coronatests bij de GGD'en (10 augustus)
NOS	Contactonderzoek - Landelijk capaciteitstekort dreigt
	Kritische experts: Het moet in het vervolg anders met de coronamaatregelen
	Live blog 12-08-2020
Het Parool	GGD Amsterdam beperkt bron- en contactonderzoek door tekort personeel
Burgerschap en Openbare orde & Veiligheid	
Kmar	Beeldopbouw Nederland (LCMS)
Nationale Politie	200810 Wk32 Corona Crime Change Monitor
LCMS	Nalevingsmonitor
Reddingsbrigade Nederland	Campagne Reddingsbrigade op digitale schermen
De Stentor	Verkoeling in rivierwater eist levens: 'Slachtoffers verdrinken terwijl anderen langs zwemmen'
De Stentor	KNRM moet steeds vaker in actie komen voor watersporters
KNMI	KNMI Verwachtingen Nederland
Weeronline	Weerbericht Nederland

(10) Bronnenlijst Beoordeling Factoren van Invloed

Economie	
Defensie	Assessment indicatoren economie 28 juli 2020
NOS	Liveblog van <u>12 augustus</u>
	<u>Britse economie hardst getroffen van Europa</u>
The Economist	<u>Europe and COVID-19 economics</u>
Bloomberg	<u>European recovery of COVID-19</u>
The Guardian	<u>British COVID-consequences worst of G7</u>
CBS	<u>Ondernemersvertrouwen gestegen, Faillissementen afgenomen en Analyse Internationale Handel.</u>
Rabobank (RaboResearch)	<u>Economisch Corona-dashboard en Eurozone lange termijn herstel</u>
DNB	<u>Corona dashboard Nederlandse banken</u>
Europese Commissie	<u>Economische vooruitzichten (Zomer Update)</u>
Destabilisering (niet) statelijke actoren en Communicatie & Media	
Defensie	COVID-19 Dashboard
Nationale Politie	200810 Wk32 Corona Crime Change Monitor
Interpol	<u>Toename cyberaanvallen door COVID-19</u>
Caribisch gebied	
Daily Herald (SXM)	<u>100 actieve gevallen van COVID-19 op Sint-Maarten</u>
Defensie	CZSK N2 CARIB

LIMC

LAND INFORMATION MANOEUVRE CENTRE

@

CONTACT US

Lkol Tonnetkazerne
Eperweg 149
8084 HE 't Harde
Gebouw 230

@ limc@mindef.nl

